Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125

УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 224. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ЛИСТОПАДА 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, NOVEMBER 18, 1976 No 224. VOL. LXXXIII

ВЛАДИКА ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ — ОПІКУН І КООРДИНАТОР ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ В ЗСА І КАНАДІ

Філядельфія. — В понеділок, 11-го жовтня, відбулася в палаті Владики Ізидора Борецького в Торонто зустріч представників Крайової Управи Товариства за патріярхальний устрій УК-Церкви і Корпорації св. Софії, з Блаженнішим Патріярхом Йосифом І і Владикою І. Борецьким.

Предметом нарад було узгіднення дії в цілі фінансового забезпечення українських патріярших церковних, наукових та культурних установ в Римі й в діяспорі. Згідно з думками, висловленими Блаженнішим Патріярхом Йосифом у „Вістях з Риму" з 21-го вересня 1976 (гл. „Свобода", 13-го листопада 1976), „У справі Товариства св. Софія", сформлення Патріяршого фонду є обов'язком товариства св. Софії, яке є зачартероване і діє від 1974-го року на терені ЗСА. Товариство, як неприбуткова корпорація — повна назва: „св. Софія, Релігійне Товариство Українців Католиків, ЗСА" — своєю структурою відповідає правним вимогам, конечним для оформлення Патріяршого фонду. Обов'язки опікуна і координатора Патріяршого фонду на Північну Америку Патріярх Йосиф доручив Владиці І. Борецькому, який погодився прийняти цей почесний і заразом важкий обов'язок.

У зв'язку з цим Владика Ізидор проголосив окреме звернення, в якому сказано:

Ідучи на зустріч бажанню Їх Блаженства Патріярха Йосифа І-го та представників мирян, ми взяли на себе почесний, але й відвічальний обов'язок опікуна і координатора Патріяршого фонду на терені Канади і ЗСА. Ми свідомі того, що тільки спільними зусиллями нашої жертвенної спільноти не тільки в Канаді і ЗСА, але й в усіх країнах українського поселення можна буде забезпечити існуючі вже патріярші інституції в українськім Римі і в діяспорі та запевнити їх дальший розвиток і працю.

Тому, прийнявши обов'язок опікуна Патріяршого фонду, ми звертаємось до всіх українців в розсіянні сущих стати співтворцями і співробітниками Патріяршого фонду, щоб зерно, засіяне нашим Патріярхом, росло і розвивалося на славу Божу, Української Католицької Церкви і народу.

Ізидор, єпископ

Українці Вінніпеґу цікавляться українцями в ЗСА

Відвідуючи ЗСА, ред. А. Курдидик та інж. Т. Нарожняк загостили також до „Свободи", що й утривалено на цій фотознімці. Сидять (зліва): головний секретар УНС і давній знайомий гостей з Канади п. Володимир Сохан, ред. Анатоль Курдидик, ред. Іван Кедрин-Рудницький, який довідався про відвідини та загостив до редакції привітати давнього колеґу ред. Курдидика, і ред. Любов Коленська.

Вінніпеґ (ак). — За 23 дні в кінці серпня і з початком веренсня 1976 вінніпежці, — ред. А. Курдидик й інж. Т. Нарожняк, — відвідали автом ту північно - східню частину ЗСА, в якій зосереджені здебільша українці та їх організації й установи. Вони проїхали більш 5.000 миль і побували в таких центрах українського життя, як Мінneaполіс, Чікаґо, Детройт, Клівленд, Вашінґтон, Філядельфія, Джерзі Сити і Бостон, відвідавши попри них ще й славетні Бавнд Брук Елленвілл і Союзівку та рад мистців і видних земляків у менших оселях. Мета всієї есапади була — побачити головні церкви, музеї бібліотеки і інші культурні надбання земляків у ЗСА, познайомитись з їх творцями і діячами та зробити висновки у відношенні до таких же культурних здобутків українців у Канаді. Обидва „подорожники" вернулись повні високопозитивних вражень та ентузіязму до того, що вони бачили, пережили та закріпили у пам'ятках і на фотоплівці, — і у вівторок 19-го жовтня 1976 заходом Пластприяту та пластунів-сеньйорів відбувся в домі Пласту вечір, на якому ред. А. Курдидик поділився свіжими спогадами зі своєї та інж. Т. Нарожняка „експедиції" до земляків американських. Вечір відкрив станичний інж. Ст. Корбутяк, п-і З. Денека привітала гостей і година розповіді ред. А. Курдидика, ілюстрована цікавими фотографіями та документами, минула при такому зацікавленні коло 50 приявних, яке рідко в нас буває. Пані з Пласту погостили зібраних ще чайком та солодощами, за яким головною темою було: Їздимо з Канади до далеких країн, витрачаємо великі кошти, а от прецікавого культурного життя наших братів і сестер у ЗСА не намагаємось побачити. Невже це правильно?

ВОЛ. ПЕРЕПЕЛЮК — ПОСАДНИК, ВИДАВЕЦЬ І РЕДАКТОР

Вінніпеґ (ак) — Щоденник „Вінніпеґ Трібюн" з понеділка 25 жовтня, 1976, віддав чимало місця нашому землякові Володимирові Перепелюкові, що є посадником містечка Лін Лейк у Манітобі, має в цій оселі велику харчову крамницю, видає й редаґує місцевий тижневик „Ди Бріз" — і дає всьому тому раду. З опитів репортера „Трибюн" виходить, що В. Перепелюка всі шанують і люблять у Лін Лейку.

КАРТЕР МАТИМЕ НАРАДИ З ФОРДОМ І КІССІНДЖЕРОМ, ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ПЕРЕБРАННЯ ВЛАДИ

Плейнс/Вашінґтон. — Новообраний президент Джіммі Картер поінформував у вівторок, 16-го листопада, що наступного тижня плянує у Вашінґтоні відбути нараду з президентом Джералдом Фордом, під час якої будуть обговорені „різні питання перебрання влади". Нарада відбудеться правдоподібно в Білому Домі у понеділок, або вівторок, бо тоді Картер плянує побувати у Вашінґтоні. Картер також повідомив, що він і новообраний віцепрезидент Волтер Мондейл мають у суботу, 20-го листопада, відбути нараду з державним секретарем Генрі Кіссінджером для обговорення питань закордонної політики ЗСА.

В середу, 17-го листопада, Картер і Мондейл плянували зустрінутися з чільними демократичними законодавцями, щоб розглянути різні питання, зокрема справу реорганізації структури федерального уряду.

Джек Ватсон, один з головних дорадників Картера і координатор „перебрання влади", інформує, що Джіммі Картер вирішив до 15-го лютого наступного року представити Конґресові свої пропозиції щодо державного бюджету на 1978-ий рік, які заторкуватимуть видатки на оборонні цілі, встановлення урядових програм масового затруднення, методи поліпшення економічної ситуації, розбудову нової зброї тощо. Якщо Картерові пощастить представити ці пропозиції до 15-го лютого, то він „встановить рекорд", бо досі жаден з нових президентів не зумів у такому короткому часі виготовити бюджетовий плян Білого Дому.

У вівторок, 16-го листопада, прибуло до Вашінґтону близько 100 дорадників Дж. Картера, які мають займатися „пливким переходом влади". Вони відбули нараду під проводом Джека Ватсона, головного координатора „перебрання влади", під час якої одержали інформації про діяльність, структуру та обов'язки різних урядових департаментів і аґенцій, як рівнож запізналися із самим містом Вашінґтоном. Джек Ватсон закликав їх „поводитися як професіонали" в нарадах із урядовцями теперішнього республіканського уряду, а не поводитися „як переможці". Ватсон рівнож поінформував, що до його канцелярії вже почали напливати аплікації на різні пости в новому уряді та що ці аплікації переглядається за допомогою компюторів і спеціялістів у різних ділянках.

У вівторок, 16-го листопада, Артур Бирнс, теперішній голова Федеральної Ради Резерв, заявив, що він погодився б на пропозицію Джіммі Картера зменшити податки, але вважає, що це зменшення повинно охоплювати більше осіб і корпорацій, ніж пропонує Картер. Бирнс заявив, що зменшення податків може поліпшити економічний стан країни, бо дасть платникам більше грошей на закупівлю продуктів, а це заохотить індустрію збільшити свою продукцію, що може довести до затруднення більшої кількости осіб. Зменшення податків для корпорацій теж може причинитися до поліпшення економічної ситуації, бо корпорації можуть вложити додаткові фонди у збільшення продукції.

ЗСА підтримують антиізраїльську політику в ОН

Об'єднані Нації. — У четвер, 11-го листопада, Рада Безпеки Об'єднаних Націй 15-ма голосами, тобто одноголосно, схвалила резолюцію, яка таврує Ізраїль за розбудову ізраїльських осель на окупованих територіях та за прилучення до Ізраїля східньої частини Єрусалиму, яка раніше належала до Йорданії, як рівнож таврує Ізраїль за застосування репресивних методів проти арабського населення, яке проживає в кордонах Ізраїля. Представництво ЗСА, яке переважно голосує проти таких антиізраїльських резолюцій, цим разом підтримало цю резолюцію, бо вважало, що вона була „більш поміркована" ніж попередні, а рівнож твердило, що якщо б Америка не погодилася на цю резолюцію, то Совєтський Союз і арабські держави могли домогтися схвалення навіть гострішої резолюції, хоча вже без згоди ЗСА. Представник Ізраїля, Хаїм Герцоґ, все одно натаврував схвалену резолюцію, називаючи її „безпідставною" та новим доказом „антисемітизму міжнародної спільноти".

Монтреальський суд звільнив від обвинувачення Любомира Шуха

Монтреаль. — Місцевий Комітет оборони Валентина Мороза інформує, що місцевий міський суд 23-го вересня ц.р. звільнив Любомира Шуха від обвинувачення за „порушення порядку" під час цьогорічної Олімпіяди.

Любомир Шух з Торонта був заарештований та обвинувачений 24-го липня цього року за нарушення порядку, носячи український національний прапор з написом Україна під час гри ручного м'яча між Румунією і Совєтським Союзом. Це „денервувало" совєтську дружину і тому вона звернулася до поліції, вимагаючи його арешту, як рівнож подала оскарження до Організаційного Комітету Олімпійських Ігор (КОЖО). Поліція заарештувала Любомира та, привівши на поліційну станцію, подала згадані обвинувачення. Любомир відмовився визнати себе винним і тому був покликаний на суд 23-го вересня ц.р. Монтреальським міським судом. Для оборони Любомира Шуха Комітет Оборони Валентина Мороза покликав відому адвокатську фірму Олександра Беґи. Приявність на суді адвоката його фірми та самого адв. Беґи показала, що це була для українців важлива справа принципового характеру. Перед початком суду попрошено всіх свідків українців вийти із залі. Після цього почали покликати поліцаїв до свідчення. Свідчення поліцаїв були неоднозгідні, як рівнож стало очевидним, що ініціяторами судової справи були совєтчики. Суддя, побачивши плутанину та неоднозгідність поліційних свідчень, звільнив Любомира від обвинувачення.

Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалі висловлює подяку адвокатові Олександру Беґові, який боронив Любомира Шуха із загальноукраїнських мотивів та відмовився від будь-якої матеріяльної винагороди за свою працю.

РЕЧНИКИ НАТО ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ПЕРЕД СОВЄТСЬКОЮ ПІДВОДНОЮ ПЕРЕВАГОЮ

Вілліямсбурґ, Вірджінія. — Пресові аґентства інформують, що адмірал Ісаак С. Кідд заявив на засіданні Північно - Атлантійської Асамблеї, що европейські країни — члени Північно - Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО), мусять зmodернізувати і збільшити свою воєнну морську фльоту і зокрема підводні човни, щоб бодай частинно могти протиставитись побільшеній і технологічно поліпшеній совєтській фльоті. На думку адмірала Кідда, совєти сильно розвинули і розбудували свою підводну фльоту, яка практично вже сьогодні здібна загрожувати західній оборонній системі з будь-якого океану у світі. Адмірал критикував при тому европейські країни, які надіялись на силу американської морської фльоти і не розбудовували власної морської сили.

Північно - Атлантійська Асамблея є міжпарляментарною установою країн НАТО. Вона є форумом, на якому країни Західньої Европи і Північної Америки дискутують і обмірковують головні політичні і військові проблеми. 15-членну делеґацію ЗСА у цій Асамблеї очолюють сенатори Джекоб К. Джевітс, республіканець з Ню Йорку і конґресмен Джек Брукс, демократ з Тексасу. Членом канадської парляментарної делеґації є і брав участь у цих нарадах сенатор Павло Юзик.

ПОЛІТИКИ ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ЗСА ПЕРЕД СОВЄТСЬКОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

Ню Гейвен, Конн. — Група визначних американських політичних діячів, які свого часу займали високі становища в уряді, розпочала широкозакросну всекрайову акцію, метою якої є звернути увагу американського народу на зростаючу військову силу Совєтського Союзу, яка поважно загрожує безпеці З'єднаних Стейтів Америки. Групу, яка прийняла назву „Комітету в справі теперішньої загрози", очолює Юджін Ростов, колись заступник секретаря для справ міжнародної політики в Державному департаменті, а тепер професор права в Єйлському університеті в Ню Гейвені. Ростов заявив кореспондентам, що до сьогодні до Комітету зголосилося вже біля 120 політичних діячів, які запропонували свої послуги. Між керівниками Комітету, крім Ростова, знаходяться такі особи, як Пол Ніце, колишній заступник секретаря в Департаменті оборони, Чарлс Вокер, колишній заступник секретаря Департаменту комерції, Дін Раск, державний секретар в Адміністрації Кеннеді і Джексона, Лейн Кіркленд — секретар Американської Федерації Праці — Конґресу Індустріяльних Організацій (АФЛ-СІО) та інші. Інформуючи про завдання Комітету, проф. Ростов відмітив, що праця Комітету полягає передовсім на інформуванні американського народу про небезпеки з боку Совєтського Союзу, витворення свідомости і відчуття загрози, бо таке відчуття почало серед американців заникати в наслідок політики детанту, започаткованої ще президентом Ніксоном, яку уряди ЗСА старалися представити народові, як велике досягнення в американсько-совєтській співпраці. Ростов при тому додав, що Комітет являється речником великої більшости американців, які вважають, що закордонна політика ЗСА повинна бути більш безкомпромісовою і твердою, головно у відношенні до комуністичних держав, та що ЗСА повинні вдержувати сильну армію для протиставлення совєтським агресивним цілям. Головним осідком Комітету буде місто Вашінґтон, але поодинокі члени діятимуть у цілому краю. Комітет буде видавати також окремі публікації, у яких на підставі студій насвітлюватиметься цілі, до яких зміряє Совєтський Союз при допомозі розбудованої мілітарної сили.

ЗСА ПРИЗНАЛИ ПОРТУГАЛІЇ 300 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ ПОЗИЧКИ

Вашінґтон. — Уряд президента Форда признав без великого розголосу 300 мільйонів долярів позички для Портуґалії і вирішив добиватися в Конґресі ухвали про уділення довготермінового кредиту для тієї країни у висоті 1,5 більйона долярів, щоб тим самим допомогти урядові Маріо Соареса побороти початкові труднощі і залишитися при владі. Речники Уряду ЗСА заявили у вівторок, 16-го листопада ц.р., що рішення про уділення допомоги, яка може вневдовзі досягнути 800 мільйонів долярів, прийняв президент Форд минулого тижня з великою піддержкою Державного департаменту. Покищо Портуґалія одержить 300 мільйонів з т.зв. фонду наглої потреби, хоч дехто говорить про 360 мільйонів. Формальне проголошення про уділення тієї позички не було проголошене раніше з огляду на консультативні розмови Президента з Конґресом, портуґальським урядом та іншими закордонними урядами. Згідно з оцінкою Державного департаменту, це потягнення було зроблено мабуть вперше, що американський уряд уділяє більшу суму допомоги для уряду, який має за собою тільки три місяці влади. Але це зроблено для того, щоб оминути хаосу в Портуґалії і відвернути загрозу, яку могли спричинити скрайньо-ліві елементи. Про це рішення ЗСА повідомив на нараді представників держав-членів Північно - Атлантійського Оборонного Пакту (НАТО) Генрі Кіссінджер. Уряд Маріо Соареса просив про допомогу в ЗСА ще минулого місяця, щоб могти поправити портуґальську економіку. Прохання Соареса знайшло велике зрозуміння у Вашінґтоні з огляду на загрозу, перед якою все це стоїть Портуґалія.

Брежнєв обіцює Юґославії мир

Београд, Юґославія. — Пресові аґенції інформують, що у вівторок, 16-го листопада ц.р., генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв відбув другу розмову з президентом Юґославії Тітом, у якій обидва комуністичні верховоди обговорили ряд справ, пов'язаних з безпекою. Брежнєв при тому запевнив Тіта, що Совєтський Союз не має наміру атакувати Юґославії. В тому ж дні Тіто і Брежнєв побували у т.зв. „Парку приязні", де Брежнєв посадив „дерево миру" з відповідною церемонією, яка була фільмована юґославською і совєтською телевізіями. Третя і остання сесія була запланована на середу, 17-го листопада, після чого буде опублікований спільний комунікат. Відлет Брежнєва до Москви запляновaний на четвер, 18-го листопада.

УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ В'ЯЗЕНЬ РОЗКРИВАЄ ДВОЛИЧНІСТЬ „ІЗВЄСТІЙ"

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — І. Шовковий, якого в 1973 році засудили на п'ять років концтаборів і який тепер перебуває в Пермі (зона ВС 389-35), звернувся листом до московської газети „Ізвєстія" з приводу статті, надрукованої там 18-го червня ц. р. п. н. „Криниця гнилої води". Його лист поширений в самвидаві і продістався на Захід.

У згаданій статті в „Ізвєстіях" її автори В. Кассіс і М. Михайлов заатакували західніх діячів, зокрема американських конґресменів Е. Дервінського, М. Фенвік, Л. Макдоналда та сенаторів К. Кейса і Дж. Баклі за те, що вони належать до Конґресової комісії для прослідження того, як виконуються постанови Гельсінської конференції в галузі вільного обміну ідей та людей між державами. Особливо обурені згадані автори на заінтересування Заходу становищем політичних в'язнів в СССР. Вони пишуть, що „в американських в'язницях страждають тисячі інакшедумаючих американців, індійців, негрів, порторіканців", що в тих тюрмах проходять бунти „доведених до розпачу людей", а у той же час в СССР карається позбавленням волі тільки „кримінальних злочинців", що „ведуть антидержавну роботу". Але і з ними — запевнюють „Ізвєстія" совєтські власті ведуть себе людяно. Що так воно є, свідчить зокрема один в'язень на прізвище Дуденас.

У своєму листі до „Ізвєстій" І. Шовковий говорить про те, хто такий Дуденас та з'ясовує умови в таборах. („Капо" — це назва кримінальних злочинців, які в німецьких концентраційних таборах служили адміністрації для винищування політв'язнів. „Капо" відзначалися особливою жорстокістю. „Суками" в таборах СССР називають доносчиків).

Передруковуємо листа І. Шовкового, пропускаючи нечіткі місця.

Відкритий лист І. Шовкового головному редакторові газети „Ізвєстія" на статтю, поміщену в цій газеті за 18 червня.

Громадянине Редакторе! В червні цього року у Вашій газеті надруковано статтю на тему, що торкається безпосередньо мене. Мені чудово відомий режим в таборі, де перебуває Дуденас, бо тут перебуваю ув'язнений і я сам. Не збираюся давати відповіді ні авторам статті, ні Дудінасу. Я бажаю тільки доповнити статтю в „Ізвєстіях". Працівники центру КГБ, які давали матеріял Вашим співробітникам, могли дати й інші матеріяли, багатобільш конкретні й об'єктивніші ніж заява Дуденаса. Ви можете звернутися до КГБ Львова і Пермі стосовано заяв Калинця та Глузмана і познайомитися з фактами. Але Ви їх не домагаєтеся хоча б тому, що ті факти сталися тоді, коли робилося інтерв'ю Дуденаса. А двох правд, як відомо, не буває. Та у дечому Дуденас має рацію: йому в таборі порівняльно не зле, принаймні ситніше ніж мені. Але він — сука. Оперативники щедро дбають про своїх людей: деякі одержують харчів на 50 карб. на місяць. Я можу дати Вам довгий перелік людей аморальних, які не знають ні голоду, ні карцерів. Я спроможний розповісти й про те, як нинішній каратель прапорщик Алі Атаєв носить карателю в минулому Григорію Синятинському заборонений для мене обід, коли йому видає масло (також заборонене) цензор Колесниченко. Якою ціною духово вбогий Усатюк має необмежену кількість побачень (а інших постійно їх позбавляють). Я про це можу розповісти. Зокрема про те, як знищуваний сухотами філософ Пронюк позбавляється нещасних 5 карб., що ще належаться йому на місяць. Та, навряд, чи Вас це зацікавить.

В одному не слід ошукувати себе, громадянине редакторе: капо німецьких концтаборів не були свідками оборони на Нюрнберському процесі... вони були звинуваченими.

З повагою
І. Шовковий

ОЛЕСЬ БЕРДНИК ПРОСИТЬ ПРЕЗИДЕНТА ФОРДА ПРО ПОЛІТИЧНЕ ПРИБІЖИЩЕ

Вашінґтон (УІС „Смолоскип). — З України дістався на Захід лист переслідуваного совєтськими властями українського письменника з Києва Олеся Бердника до президента ЗСА Дж. Форда. Лист цей з датою 9 вересня 1976 був перекладений „Смолоскипом" на англійську мову і разом з ориґіналом та пояснювальним супровідним листом був пересланий Президентові ЗСА 27 жовтня 1976 р.

Рівнож сюди дістався короткий лист письменника до „Ню Йорк Таймс-у", в якому він просить редакцію тієї газети опублікувати лист до Президента. В зв'язку з цим, 29 жовтня ц.р. представниця „Смолоскипу" відвідала бюро „Ню Йорк Таймс-у", у Вашінґтоні, передала матеріяли О. Бердника одному з редакторів тієї газети, поінформувавши його про переслідування письменника совєтськими властями, його ідеї і творчість.

У міжчасі наспіли на руки Б. Ясеня, редактора англомовних видань „Смолоскипу", два листи з Об'єднаних Націй. Обидва листи написані на доручення Генерального Секретаря ОН К. Вальдгайма і в них повідомляють, що меморандум О. Бердника, висланий до ОН 27 вересня ц.р., був доведений до відома К. Вальдгайма, перечитаний членами Програми ОН для довкілля і спеціяльно відмічений.

Нижче подаємо повний текст відкритого листа О. Бердника до президента Форда:

„Президентові
Дж. Фордові,
ЗСА, Вашінґтон.

Шановний
Пане Президенте!

До Вас звертається український письменник Олесь (Олександр) Бердник, який живе в м. Києві (Україна).

Мені 49 років. Я автор кількох десятків книг і есеїв, в основному футурологічних, частинний список котрих тут долучується.

Засвідчуючи мою пошану до Американського народу і Американського Уряду, я прошу у Вас політичного прибіжища і Американського громадянства. Причини, які спонукали мене на це рішення, виложені нижче. Розуміється, що находячись під юрисдикцією СССР, я не спроможний свобідно здійснити моє прохання, але іншого виходу у мене немає. Про своє рішення еміґрувати на американський континент я уже неоднократно повідомляв лідерів Партії і Уряду в Москві.

Державний Департамент ЗСА міг би звернутись за порукою у відношенні до мене до різних груп українців у Вашій країні, а також в Канаді.

Зовсім недавно мене запрошували для читання лекцій на Університет Ратґерс (Ню Джерзі). Розуміється, я не міг зреалізувати цих запросин.

А тепер про суть мого звернення до Вас і до Американського Народу.

Працюючи довгі роки над проблемами футурології, я

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мова виборів Квебеку

У понеділок, 15-го листопада, Квебекська партія, яка вимагає відділення франпузькомовної провінції Квебеку від решти Канади, виграла вибори до провінційного парляменту, усуваючи від влади Ліберальну партію, яка правила протягом останніх шість років. Лідер сепаратистів, Ренє Левеск, який стане провінційним прем'єром, повідомив, що його уряд до трьох років переведе референдум в справі незалежности Квебеку та розпочне переговорювати в цій справі з федеральним урядом Канади в Оттаві.

Не входячи в питання чи і в яких відношеннях самостійність Квебеку послабила б Канаду, та чи і які користі були б з такої сепарації для самого Квебеку, хочеться тільки ствердити підставовий факт: у демократичній Канаді населення тієї провінції мало право і змогу голосувати на кандидатів партії, яка пропонує відокремлення Квебеку, або на кандидатів інших партій, які противляться сепаратистським стремлінням Квебекської партії. І не тільки в Канаді, але, наприклад, також у демократичній Великобританії шотляндці та валлійці можуть голосувати на кандидатів партій, які пропонують незалежність для Шотляндії та Валії, а посли цих партій засідають в британському парляменті.

Мабуть немає на світі навіть більшого фантаста, який міг би собі уявити подібний розвиток в рабовласницькій совєтській імперії. Там саджають до в'язниць, психіятричних закладів та всіляко „лікують" вже на підставі самого тільки підозріння, що хтось міг би про таку сепарацію думати, хоча там не йдеться про провінції, але цілі нації з великою історією та власною, цілком відмінною культурою.

Проте, вислід останніх виборів у Квебеку, без уваги на те, який буде дальший розвиток, говорить дуже голосно і дуже багатомовно, зокрема для тих, які не мають права не тільки так поступати, як поступили виборці Квебеку, але про це й думати.

Совєтські надії

Головний редактор московської „Правди", яка є органом Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу, Віктор Г. Афанасієв, виступаючи на пресовій конференції в будинку Організації Об'єднаних Націй в Ню Йорку 11-го листопада н. р., заявив, що він „вірить" у поправу взаємовідносин між Совєтським Союзом і Китайською Народною Республікою, хоч при тому відмітив, що совєтські газети, подібно як західні, мають всякі труднощі, якщо йдеться про одержування вісток з Китаю. Базуючи свою віру на привітанні, яке китайські лідери переслали совєтському урядові минулого тижня з нагоди 59-ої річниці жовтневої революції та враховуючи обставину, що ще минулого місяця китайці відкидали всякі зв'язки з СССР, Афанасієв каже, що „раніше чи пізніше дійде до нормалізації відносин між обидвома країнами, що є, очевидно, в інтересі Китаю. „Ми (тобто, СССР) не ставимо жадних перешкод на шляху до цієї нормалізації", — заявив Афанасієв, який добре зіграв свою ролю на цьому міжнародному форумі, ідучи по лінії офіційної совєтської політики, яка в останньому часі шукає різних шляхів заближення з новими китайськими керівниками і особисто з головою Компартії Китаю Гуа Куо-фенгом. Відповідаючи на питання західних кореспондентів, Афанасієв ще додав, що, мовляв, немає такої проблеми, якої при добрій волі не можна б було розв'язати у мирних переговорах між СССР і Китаєм.

Очевидно, редактор „Правди" не згадав, що совєтсько-китайський конфлікт зумовлений глибокими психологічними, національно-державними та економічними протиріччями, які на протязі довгих десятиліть існування побіч себе двох комуністичних систем поважно ускладнилися, і тому треба сумніватися чи справді всі справи, як думає Афанасієв, можна буде розв'язати при допомозі наближення і переговорів. Китайці є довгопам'ятним народом, і вони ніколи не забудуть совєтсько-російським імперіялістам стосованого раніше супроти Китаю політичного і економічного тиску з намаганням перетворити КНР у слухняного сателіта на взір Монголії. Правда, Москва робила собі надії на прихід до влади після смерти Мао Тсе-тунга радикальної групи, очолюваної жінкою Мао Чіянг Чінг, але коли перемогли прагматики політичної школи колишнього міністра закордонних справ Джоу Ен-лая з Гуа Куо-фенгом на чолі, кремлівські верховоди застосували тактику вичікування і підлабузництва та вишукування слабих місць у китайській політиці, щоб тим самим створити атмосферу непевности у китайців, які, на думку совєтських політиків, не мають вже великих симпатій до революційних теорій і воєнних дій і тому шукатимуть способів наближення з іншими прихильними до них країнами, в першу чергу з країнами так званої „соціялістичної співдружности", які творять совєтський бльок.

Треба дуже сумніватися, що якраз такими шляхами піде нова китайська закордонна політика. Китайці добре познайомлені з совєтсько-російською агресивною ментальністю, характеристичною для кожного уряду російських імперіялістів.

Чіле звільнить політв'язнів

Сантіяго. — Військовий уряд Чіле повідомив у вівторок, 16-го листопада, що звільняє майже всіх політичних в'язнів, які були заарештовані та ув'язнені без суду згідно з постановами „воєнного стану", проголошеного після повалення влади марксистського президента Сальвадора Алльєнде в 1973 році. Не будуть автоматично звільнені тільки 20 політв'язнів, бо чілійська хунта хоче раніше залевнити, що їх приймуть інші країни як „втікачів". Військовий уряд вважає, що ці 20 „надто небезпечні для держави" і тому хоче позбутися їх з Чіле.

До цих „небезпечних" хунта зараховує Люіса Корвалляна, колишнього генерального секретаря чілійської комуністичної партії, та сенатора-комуніста Хорхе Монтеза. Військовий уряд повідомив, що „розпочав заходи" щодо звільнення Корвалляна, але під умовою, що Совєтський Союз в той же час звільнить совєтського дисидента Владіміра Буковського. Хунта повідомила, що також готова звільнити колишнього сенатора Монтеза, але тільки тоді, коли комуністична Куба звільнить Губера Матоса, колишнього урядовця, який вже протягом 15 років ув'язнений режимом Фіделя Кастра.

М. Лотоцький

ЄВТУШЕНКО ПРОПОВІДУЄ...

Після довгої мовчанки дав про себе знати Євгеній Євтушенко довжелезною статтею в лондонському ліберальному „Гвардіяні", п. з. „The Politics of Paranoia". Подаємо в дуже великому скороченні.

Кілька літ тому на Філіпінах зайшов я пізно вечором до Папагайо, невеликого ресторану при не дуже то порядній вулиці. Ресторан був майже порожній, за винятком довгого стола, заставленого пляшками на одному кінці, з якого доходило гудіння гомінких голосів чоловіків, і був повен диму, в якому можна було б „завісити сокиру". З їх буркочучої англійської вимови і з того, як один одного поплескував по плечі, з їх хвалькуватих жестів і з того, як вони свобідно й легко поводилися з пляшками, я зразу пізнав, що вони були американці. За винятком одного середніх літ чоловіка з сивим коротко підстриженим волоссям і в краватці, всі вони могли мати по яких двадцять літ — без піджаків, у сорочках з візерунками мавп і пальм, засмалені, наче вилиті з міді. Всі мали на шкірі моряцькі татуювання.

Один американець запримітив мене і взявши мене за земляка, гукнув голосно через кімнату: „гей друже, з якого ти стейту?" Привітом відповів я: „з Росії, але вона ще не є твоїм стейтом". Вони зареготалися і з характеристичною американською гостинністю запрошували мене прилучитися до них. Вони були з морської фльоти з призначенням до Манілі. Старший літами чоловік, боцман, був їхнім старшим офіцером, але сидів з ними при столі, як рівний з ними, виявляючи так американську демократію — демократію на дозвіллі.

„Випиймо за здоров'я твоїх російських земляків", — сказав він, піднімаючи чарку з горілкою. — „Одного дня один з ваших воєн. кораблів плив попри наші. То був показний самовар. Просувався як красень — дійсно могутній. Ваші хлопці передали нам повний салют, а ми відповіли. Було нам насправді прикро, що ми не могли говорити. Але, славити Бога, ми не стріляли один на одного, а то наші матері були б одержали нас повітряною поштою в холодних пакунках, завинених у державний прапор, а ваші російські матері були б одержали вас, хлопців, лише в інших пакунках. Випиймо за здоров'я наших матерів!... Але, що ви тут робите? Ви бизнесмен?"

„Я попросту шпіоную потрохи..." — Засміявся я. Я бачив чимало місцевих фільмів про неголених КҐБ агентів, яких відважно б'ють гарно обголені Джеймси Бонди із Заходу. — Моя праця це теж як шпіонаж. Я поет. Побачу щось і зараз же хапаю це".

„Це значить, що з вас неабиякий шпіон, — зареготав боцман. — Навіть у цьому темному ресторані ви викрили деяких переодягнених американських моряків".

Горілка допомагала нам розбалакатися. Виявилося я, що їхній корабель патролював вздовж берегів Північного В'єтнаму.

„Чи то не ви обстрілювали мене раз у В'єтнамі?" — спитав я. „А який це був корабель? — питався боцман. — І де?" Я назвав місце. „Я знаю, яке ви маєте на думці, — сказав боцман. — Там була дівоча батерія — тільки дівчата обслуговували гармати. Що, до чорта, ви там робили?" „Я читав їм поезії, а вони співали народні пісні. Потім озвався алярмовий сигнал: їх стали обстрілювати від моря, тому вони кинулися бігцем до гармат. Ті дівчата були малі, що дійсно приходилося їм дуже тяжко піднімати гранати". „Дівоцька батерія, — міркував боцман. — То було в грудні? На Свят Вечір?" „Так", Боцман раптом вибалушив на мене п'яні очі, які скоро витверезилися. „Глянь тут, росіянине, то був ваш корабель. Ми могли вбити вас". Боцман розглядався кругом на хлопців, які затихли і нервово наповнювали його чарку. „Ми могли вбити його, правда, хлопці? А тоді ми напевно не сиділи б тут разом і не випивали б по-дружньому. Але, ось ми сидимо і п'ємо за здоров'я наших матерів, які є всюди однакові, він і ми, здається, є такі самі люди".

Після тієї довгенької передмови Євтушенко вичисляє всі жахливі війни за 70 років і події на китайсько-совєтській границі й каже, що часом навіть здавалося, що атомова бомба має свій власний розум і скінчить самогубством, злякавшись самої себе. З політичної ділянки переходить на релігійну, яку зве релігійним расизмом. Розп'яття Христа фарисеями і книжниками було одним з найстарших, хоч не першим релігійним расизмом. Коли леви роздирали християн у Колізеї, римська держава, що почала вже була розпадатися, старалася роздерти на шматки новоустановлену ідею. Християнські мученики не могли знати, що їхні ідеї будуть пізніше попсовані іншими фарисеями з хрестом в одній руці і мечем у другій. Христа весь час розпинали кати, які звали себе християнами, під час хрестоносних воєн. Пізніше дух середньовіччя зійшов на Німеччину з Варфоломіївською ніччю фашизму. Фашизм лучить расизм у первісному того слова значенні — з політичним расизмом. Політичний расизм — це найжахли-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Роман С. Голіят

СХІДНЯ ПОЛІТИКА ВАТИКАНУ

DIE OSTPOLITIK DES VATIKANS 1917-1975. Hansjakob Stehle, R. Piper & Co. Verlag, Munchen-Zurich 1975, 487 p.

Гансякоб Штеле, німецький журналіст і кореспондент західньо-німецьких радіопередач, який під цю пору працює в Римі, у своїй 487-сторінковій публікації інформує читача про відносини між Ватиканом і комуністичним совєтським світом. Його праця інтересна в першу чергу для українського читача, бо автор покликується на численні джерела, які вперше він використав і насвітлив, заторкуючи питання Української Католицької Церкви й її провідних ієрархів.

У вступному слові автор цитує Георгія Бернаноса, визначного католицького еспанського науковця, що: „Церква має сильні нерви, вона не боїться грішників..." Штеле твердить, що, почавши від папи Бенедикта XV аж до папи Павла VI, апостольська столиця стоїть в постійному намаганні нав'язати стосунки з Росією, білою чи червоною, цитуючи апостольського візитатора Ратті, який в 1918 році, будучи у Варшаві, в листі до папи Бенедикта XV писав, що: „Мовою найбільшою насолодою буде, коли я зможу свою кров пролляти за Росію".

Автор насвітлює перебіг Другої світової війни, згадує, що Митрополит Андрій Шептицький двічі під прибраним прізвищем їздив до царської Росії з наміром розбудови католицької церкви східнього обряду, був арештований і засланий на Сибір. Штеле коротко переповідає про визвольну боротьбу українського народу в 1918 р. і її отамана Симона Петлюру, про Пілсудського й „чудо над Вислою", переговори поляків з большевиками й Ризький договір в 1921 р.

22-го січня 1922 р. помер на запалення легенів папа Бенедикт XV, а його наслідником став папа Пій XI. Штеле докладно описує нищення большевиками католицької церкви, яке почалося негайно після встановлення комуністичного ладу. Він вичисляє ряд католицьких владик, яких большевики заарештували в той час, як комісар закордонних справ СССР Чічерін переговорював з ватиканськими представниками про допомогу апостольської столиці народам СССР під час голоду в 1921-1922 рр. і про визнання нею де юре СССР.

Усім було відомим, що росіяни почали забирати золоті чаші й усі дорогоцінні церковні речі під претекстом закупу харчів для голодуючого народу, але в дійсності це було спрямоване для ліквідації церкви. Усі намагання апостольської столиці, щоб уряд СССР повернув церквам і манастирям їх колишні посілості, не увінчалися успіхом.

Допомога голодуючим прийшла з Ватикану в сумі 125 тисяч долярів і з Америки — в сумі 66 мільйонів дол. Крім цього Папа звернувся з апелем до (в той час 192-мільйонового) католицького світу, щоб усі несли допомогу голодуючим в Росії. Кораблі з харчами причалювали до Одеси, відтак до розподільних центрів, які були в Москві і інших містах СССР.

22-го квітня 1922 р. в Генуї на світовій господарській конференції Чічерін заявив, що „в нас релігія є приватною справою і так само свобідною, як і в Америці".

21-го січня 1924 р. помер Ленін, творець червоно-московської імперії. Після договору Німеччини з СССР в Рапалло, СССР визнали: Італія, Англія, Норвегія, Австрія, Греція і Швеція.

9-го квітня 1924 р. большевики звільнили з тюрми ленінградського архиєпископа Цепляка, який вкоротці прибув до Ватикану і звітував про стан католицької церкви в СССР і про масове арештування священиків і вірних. Щойно після звідомлення Цепляка усі „задумалися над загадкою, якою надалі залишилася Росія".

Переговори Ватикану із совєтськими висланниками велися в Берліні, де урядував папський нунцій Пачеллі, майбутній папа Пій XII, як також через французькі й німецькі дипломатичні представництва в Москві.

Вже в 1924 році по виїзді з СССР Місії Допомоги Голодуючим Папа поважно застановився над „тайними договорами" допомоги католикам в СССР. Для цієї цілі він вислав до СССР французького ісусовця (єзуїта) Мішеля Дербіне, який до того часу очолював, створений папою Пієм XI у вересні 1922 р., Папський Східній Інститут і був респектований єзуїтами. Папа Пій XI іменував Дербіне єпископом, і новоіменований владика, як довірений Папи, виїхав із таємними завданнями до СССР. Там він почав таємно іменувати і висвячувати єпископів і апостольських адміністраторів та творити нові католицькі таємні дієцезії. Коли в 1926 р. Дербіне відправляв в Москві архиєрейську Службу Божу, то крім католиків, яких в той час в Москві було понад 30 тисяч, приїхали вірні з-над Волги (надволжанські німці) головно з наміром охрестити своїх дітей. Ця церковна масова демонстрація вірних була притокою для ГПУ, яке зажадало від Дербіне негайного виїзду з СССР.

Місія єпископа Дербіне закінчилася тим, що на протязі свого дворазового побуту в СССР, він висвятив потайки кількох єпископів, установив нові дієцезії, які по його виїзді були зліквідовані ГПУ. Таємна апостольська ієрархія, створена на терені СССР Дербіне, була тільки хвилевим успіхом. На тому місці, де йде мова про працю Дербіне, Штеле подає мапу СССР і місця де були створені таємні католицькі дієцезії. Автор запитує: „Чи людина може повірити, щоб таку організацію можна було створити в диктаторській системі, без їх відома?"

(Продовження буде)

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕЗИДІЇ УНРАДИ

У днях 23 і 24 жовтня 1976 відбулося у Філядельфії засідання поширеної Президії Української Національної Ради, в якому взяли також участь Президент УНР в екзилі Микола Лівицький, віце-президент Микола Степаненко, члени Виконного Органу УНРади, що перебувають на американському континенті, деякі поодинокі члени УНРади, як також у характері гостей запрошені проф. Є. Федоренко і д-р Ст. Ворох від Конференції Академічних і Професійних Товариств.

Вислухавши інформації урядуючого голови УНРади ред. І. Кедрина-Рудницького, засідання ствердило, що вже понад рік ведуться індивідуальні та колективні розмови і наради у справі приєднання до УНРади політичних сил, які надежали до УНРади та пізніше з тих чи інших причин опинилися поза нею. Поштовх до цих консолідаційних розмов і нарад дала Конференція Академічних і Професійних Товариств в Америці, яка проголосила два заклики до всіх українських самостійницьких партій, щоб вони сконсолідувались у системі Українського Державного Центру УНР в екзилі. Чільні діячі тієї поважної і впливової організації в ЗСА — д-р Степан Ворох, д-р Олег Волянський і проф. Євген Федоренко — брали активну участь у деяких консолідаційних зібраннях. Добровільне посередництво в цій консолідаційній акції — за згодою і в порозумінні з президентом М. Лівицьким — перебрала на себе ОУН(м), а найактивнішим у цій справі був голова фракції ОУН в УНРаді, д-р Зенон Городиський, при чому на різних нарадах приявними були також видатні члени ОДВУ.

У ході тих розмов і нарад викристалізувалися такі конкретні й реальні можливості повороту до УНРади трьох політичних партій, чи пак партійних груп:

1. УРДП під головуванням проф. М. Воскобійника може зголосити своє приступлення до УНРади, як окрема партія, на паритетних основах з іншими партіями, що заступлені в УНРаді, і делегувати одного із 6-ох своїх членів УНРади до її Президії. Справа назви не може бути рішена постановою Президії УНРади, тим більше, що був уже прецедент, що в УНРаді були дві партії з тією самою назвою.

2. УНДО під головуванням д-ра Олекси Яворського може доповнити перебуваючих тепер в УНРаді трьох членів УНДО під головуванням д-ра Павла Кашинського і шукати згоди привернення партійної одности шляхом спільного з'їзду, чи на іншій базі, на яку погодились би. Тому що від розколу, що стався між 6-ою і 7-ою сесіями УНРади, у Президії УНРади була постійно заступлена група УНДО спершу під головуванням д-ра Василя Федорончука, опісля д-ра Павла Кашинського, репрезентації УНДО д-ра Олекси Яворського на дальшу каденцію до 8-ої сесії УНРади можна би признати місце в Президії УНРади. Проте справа повороту до УНРади УНДО під головуванням д-ра О. Яворського ускладнилась фактом, що власне голова тієї партійної групи оприлюднив уже в ході консолідаційних розмов дві напастливі статті. Тому разом із зголошенням своїх членів до УНРади, чи перед тим, треба, щоб сам автор тих образливих статтей, чи дотичний партійний провід, склав якусь заяву, яка зліквідувала б той інцидент.

3. Що стосується ОУН(з), то головою Політичної Ради тієї партії є завжди той сам діяч, який у партійному бюлетені з червня 1967 р. проголосив, що тільки тому склав 22 березня 1967 заяву, на підставі якої ОУН(з) прийнято до УНРади, щоб увійти туди й намагатися зсередини перевести такі зміни у структурі УДЦентру УНРеспубліки, які насправді той Центр зліквідували би. Тому необхідно, щоб тепер провід ОУН(з) з'ясував, що згадана стаття в партійному бюлетені з 1967 р. не є „програмою", яку хоче здійснювати ця партія, бо в противному разі нелогічно приймати до системи УДЦентру УНР партію, ціллю якої є ту установу зліквідувати.

На жаль, всі ті три опозиційні партії від самого початку нав'язання з ними консолідаційних розмов повели дивну тактику. Насамперед вони виступили, як бльок, поминаючи те, що причини, чому кожна з тих партій опинилася поза УНРадою, були різні. Вже згадано про пресові виступи д-ра О. Яворського, але не припинилися також лайливі та образливі виступи проти УДЦентру на сторінках партійного органу УРДП під головуванням професора М. Воскобійника. Щобільше, всі ті три партії чи партійні групи були ініціяторами, організаторами і активними учасниками т.зв. Конгресу Вільної Української Політичної Думки, який на своєму з'їзді в Ню Йорку, вже в ході консолідаційних розмов, обрав постійний Секретаріят немов би з ціллю створити якийсь новий політичний центр.

На спільній нараді 19 жовтня 1975 у Ню Йорку представники всіх членських партій УНРади підписали принципову заяву під назвою „Плятформа консолідації",

(Закінчення на стор. 4-ій)

Анізія Мірчук

Пам'яті проф. Василя Орелецького

Визначний науковець, невтомний суспільно-громадський діяч, а перш за все людина-патріот, що все своє життя присвятив службі своєму обездоленому народові — був сл. п. проф. д-р Василь Орелецький.

Уродженець Зеленої Буковини, Василь Орелецький залишився вірним сином своєї землі, хоча дві третини свого віку судилося йому прожити на чужині. В приватних розмовах та в своїх інтимних споминах він залюбки повертався завжди до Лужан, Черновецького повіту, де 30-го січня 1895 року він побачив світ, і де провів свої юні літа. І вже тоді, в роках юнацтва, почалася його приязнь і дружба з моїм батьком, на один рік молодшим від нього.

Василь Орелецький вже з дитинства виявляв незвичайну охоту й замилування до науки. Але його батьки були заможними хліборобами і бажали, щоб їх син залишився спадкоємцем їхньої землі, чесним українським хліборобом. Та впертий Василько не піддавався. Не раз, сидячи над Прутом у лузі, вдивлявся в сині обрії над далекими Чернівцями і говорив сам до себе: „Чи будеш, Васильо, тут рибу ловити, чи там до школи ходити?"

Доля, обдарувавши його непересічними здібностями, судила йому те друге, до чого змалку рвалася його душа. Його батько дався намовити післати сина до гімназії у Чернівцях, яку він закінчив з відзначенням, будучи завжди першим у клясі. Особливо відзначився він замилуванням і феноменальною пам'яттю у вивченню чужих мов, опановуючи їх перфектно у слові й письмі.

По матурі вступає на правничий факультет чернівецького університету. Але вибух Першої світової перервав студії. Замість книжки треба було брати в руки кріс. Закінчивши в австрійській армії старшинський курс, він підпадає до тієї частини, яку вислано на територію України. Після Першого Листопада 1918 року він зголошується добровільно до Української Галицької Армії в ранзі поручника, бере участь в боях, переходить з УГА за Збруч і в „Чотирикутнику смерти" щасливо перемагає тиф. І в тих часах він був щирим другом мого батька, який теж був поручником УГА, ділячи спільно долю й недолю. В 1919 році у Вінниці мої батьки звінчалися і свідком, як на Буковині звали „батьком", був поручник об'єднаної армії УНР, Василь Орелецький. Тому то мої батьки ставилися до нього завжди з великою пошаною, подивом і любов'ю: він був завжди щирим другом, милий у поведінці, завжди услужливий і добродушний, а при тому веселої привітної вдачі.

Після поразки Визвольних Змагань Василь Орелецький не вернувся на окуповану румунами Буковину, але подався до Праги, щоб там докінчити перервані студії. Там відразу включається дуже активно в студентське життя: очолює студентські товариства, співпрацює в українських і чужинецьких студентських журналах, інформуючи чужинців про українські змагання. Те, чого не вдалося досягти крісом, старається тепер здобути словом. Людина високого інтелекту й феноменальної пам'яті, Василь Орелецький опановує 10 мов. Це знання мов він успішно використав насамперед в дипломатичній праці, виступаючи часто як представник українського студентства на різних міжнародних конференціях та з'їздах. Від моменту основання ЦЕСУС-у був його членом, а в роках 1924-33 його головою, будучи одночасно постійним головою секції міжнародних зв'язків. Знання мов помагало нав'язувати приятельські зв'язки з чужинцями та успішно давати відсіч ворожим польським і московським напастям та інтригам. Особливо люті на нього були польські представники; бо коли котрийсь із них, володіючи однією чужою мовою, звичайно французькою, вживав тієї мови для знецінювання й очорнювання українців, то Василь Орелецький відразу відбивав напасть плинною французькою мовою зумисно вплітаючи англійські або німецькі цитати так, що польський делегат, стидаючись признатися, що він тих мов не розуміє, розгублювався до решти і не зважувався полемізувати з Орелецьким. Це, очевидно, підносило авторитет українського студента в опінії чужинців і відкривало Орелецькому як представникові українців двері до чужинецьких високо поставлених державних мужів.

При спеціяльній авдієнції для делегації українських студентів у Папи Пія XI Орелецький склав привіт латинською мовою свобідно, не читаючи і не користуючись ніякими записками. Здивований Папа спитав, чи він є абсольвентом католицької теології і був заскочений відповіддю, що Орелецький православний і на ніякій теології ніколи не був.

Все те навантаження громадською працею не перешкодило Орелецькому в студіях. Закінчивши студії філософії на Карловім університеті та політичних наук на Вищій Школі Політичних Наук у Празі, він завершив докторатом студії прав на Українськім Вільнім Університеті, де його відразу запрошено як доцента до професорського складу.

На початку 1930-их років Василь Орелецький відвідав свою рідню в Лужанах і при тому моїх батьків. Була це радісна, сердечна зустріч, а для мене, тоді ще підлітка, це була небуденна подія побачити ту особу, про яку так часто приязно і з пошаною говорили мої батьки. Багато людей зустрічається в житті; але є особи, які своєю особливою індивідуальністю закарбовуються в пам'яті інших назавжди. Таким, власне, був Василь Орелецький. Теплими словами згадують проф. д-р Василя Орелецького та його милу симпатичну дружину Віру і мої сини, які відвідували їх в часі побуту в Мюнхені, особливо ж мій наймолодший син, Ігор, який як студент літнього семестру УВУ замешкав був на кілька тижнів у п-ва Орелецьких. Старенький проф. Орелецький радо ділився спогадами про свої студентські часи та поїздки до різних країн, а з особливою любов'ю розказував про своє рідне село Лужани.

Після Другої світової війни доля еміґранта судилася й йому. Опинившись у таборі втікачів в Ашафенбурґу, В. Орелецький став головою таборової ради і відразу основав там українську гімназію, ставши й сам учителем у ній. А по відновленій праці УВУ в Мюнхені стає до праці в УВУ, де його обрано деканом правничого факультету, а потім у кількох каденціях ректором. І, хоча він мав змогу одержати добре платну працю на чужинецьких університетах, залишається таки на УВУ, де винагорода за працю гірше як скромна, бо для нього українська наука була безмірно важливішою, аніж особиста вигода.

А при цім він цікавився усіма іншими ділянками українського життя і брав, де міг, живу активну участь. Довгі роки він був редактором журналу „АБН Кореспонденс" та співробітником „Визвольного Шляху", „Шляху Перемоги" та багатьох інших наукових установ, опублікував багато наукових праць українською та іншими

(Закінчення на стор. 4-ій)

Москва приготовляється до Олімпіяди

Москва (М.Г.). — Володислав Шевченко, директор пропаґандивної секції при організаційному комітеті Олімпіяди в 1980-му році в Москві, заявив репортерам на пресовій конференції, що місто зможе примістити всього яких 100.000 чужинних туристів. Найбільше з-поміж них задержаться в Москві яких 5-6 днів, заки від'їдуть до інших міст, сказав він. Досвід виявив, що найбільше людей не хочуть бачити всі змагання.

Чужинці мають приїжджати гуртами, зорганізованими аґенціями Інтуриста. Місця будуть провадити по-черзі тим, хто приїде перший; не буде визначених окремих місць поодиноким країнам. У самій Москві буде яких 100.000 місць для совєтських туристів, сказав Шевченко. Спеціяльні готелі й „туристичні доми" будуються, щоб примістити сподіваний приплив туристів, які схочуть бачити змагання, що будуть відбуватися від 19-го липня до 3-го серпня 1980 року.

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ

Вінніпеґ (ак). — В половині жовтня 1976 Мистецька Рада Манітоби розділила 30,000 дол. для ряду мистців своєї провінції у формі признань, нагород та допомог для їх творчої праці. Між відзначених попали і цві молоді малярки, колишні пластунки та активні в нашій громаді, які скінчили високі мистецькі студії й працюють фахово у своїй ділянці: Дарія Мудра дістала 750 і Світляна Мухин 500 дол.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

БАЗАР ОЖ ОЧСУ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — В неділю, 21-го листопада ц. р., від год. 10-ої ранку тут в Домі Української Молоді при 4949 Олд Йорк Ровд відбуватиметься традиційний базар ОЖ ОЧСУ з перепродажем домашнього печива, традиційних українських страв, різноманітних різдвяних подарунків і велика розгра цінних речей.

КОНЦЕРТ ТАЇСИ БОГДАНСЬКОЇ

Нюарк, Н. Дж. (М.Р.) — В неділю, 14-го листопада ц. р., тут у виповненій залі УНДому при 140 Проспект евеню відбувся успішний концерт піяністки Таїси Богданської, який спонзорував Український Музичний Інститут і 28-ий Відділ СУА. Атракцією концерту був твір Миколи Колесси: „Сонатіна на гуцульські теми", що його вперше в Нюарку виконала піяністка. Слідуючим виступом у музичному турне пані Таїси Богданської буде концерт у Філядельфії в неділю, 21-го листопада, о год 4:30 по полудні в залі при Каюга і 17-ій вулицях.

ШИРШІ СХОДИНИ ТУІА

Бавнд Брук, Н. Дж. — Товариство Українських Інженерів Америки, Відділ в Ню Джерзі, влаштовує в суботу, 29-го листопада ц. р., о год. 7-ій вечора в залі української православної церкви в Бавнд Бруку ширші сходини з доповіддю інж. Нестора Ходновського, який поділиться із присутніми своїми враженнями з поїздки по Китаю. Доповідь буде ілюстрована прозірками.

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ УВАН

Ню Йорк. — В неділю, 21-го листопада ц. р., о год. 2:30 по полудні в Будинку Академії УВАН — 206 Захід 100-та вулиця, відбудеться наукове засідання Відділу Фізично-Хемічно-Математичного та технічних наук. Іван Заяць, дипломований інженер-архітект, матиме доповідь на тему: „Число і архітектура — філософічний ессей". Доповідь буде ілюстрована.

ОЛЕСЬ БЕРДНИК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

дійшов до висновку, що сьогоднішну катастрофічну ситуацію на плянеті (зруйнування екологічних зв'язків, деґрадація психіки, безконтрольний розвиток техногену, протиставлення народів і племен, ядерна загроза і т.д.) не можливо перебороти звичайними дипломатичними шляхами або внутрішніми реформами.

Причина всіх планетарних бід глибше — вона космічного походження. Спасительні — лише заходи повного переродження, але вони недосяжні при допомозі наказів і директив.

Зрозумівши це, я дійшов до ідеї Альтернативної Еволюції. Ось кілька передумов цієї ідеї:

Органічний світ або Біосферу необхідно уважати Історичною Індивідуальністю; ця Єдина Індивідуальність (чи світовий суб'єкт) і є Вселенною в усій її різновидності і найповніше вона кульмінується в людині; місія людини — одуховлення Вселенної, гармонійність всіх її елементів в симфонії радости і любови; страшне відхилення людини від цієї місії (війни, темниці, шовінізм, фанатизм, муки і убійства, загальна ненависть, нищення природи) — є результатом старої космічної хвороби, суть котрї необхідно збагнути, як майже повне відчуження в н утрішнього космосу від зовнішнього космсу, в той час, коли те і друге одне; очолити самовиліковання світу може лише людина, як свідоме звено світового життя, яке охоплює ен собі Ембрін Вселенної; ідея Альтернативної Еволюції — це спроба знайти спасительний шлях...

Суть Альтернативної Еволюції:

Створення центрів Альтернативної Еволюції в місцях багатого генофонду фауни і фльори, де є ентузіясти (учені, генетики, духовні шукачі і т.д.), які могли би розпочати багаторічні експерименти по братанню різних звен Біосфери, по трансмутації тканин світового життя у відповідності з Первинним Кодом Єдности, який від віків у нас заложений;

Поширення результатів експериментів і еволюційних осягів таких центрів по цілому світі; створення пристанівків духовних націй, незалежних від своїх економічних і політичних прототипів, котрі очолили б суверенний духовний розвиток своїх народів в аспекті Альтернативної Еволюції; створення Зоряного Братерства народів плянети, щоби підготовити свідомість і дух людяности для космічного контакту, котрий гряде!

Розуміється, держави не можуть бути ініціяторами таких рухів — у них свої судьби і завдання.

Але держави можуть бути ґарантами — недоторкальности центрів Альтернативної Еволюції, де вони не виникли б.

Тут багато залежить від особистих якостей вождів і керівників.

В теперішний час такими ґарантами могли б бути СССР, ЗСА, Китай, Об'єднана Европа, третій світ.

Але Об'єднана Европа не існує, третій світ — розбитий, Китай дещо далекий від подібних ідей, а СССР, нажаль, в полоні бюрократичної структури, котра не допустить до здійснення Альтернативи. В цьому я переконався на власному досвіді, бо пропонував Урядові СССР дану ідею не раз. Я не дістав відповіді ані з Москви, ані з Об'єднаних Націй, куди також вислав лист про Альтернативну Еволюцію.

Більше цього — на мене обрушився меч бюрократії, мої книги зняті з бібліотек, видавництва перестали мене крукувати.

І так, залишається Америка (ЗСА і Канада). Ось чому я звертаюся до Вас, до Американського Народу.

Підтримайте, пане Президенте цей почин, не проґавте Зоряного Часу Землі. Кожна хвилина неповторна, кожний еволюційний крок може стати спасенним, кожний проґавлений жест — нищівним. Землі залишається дуже мало часу — я переконаний, що Ви розумісте це.

Є старинні пророцтва про те, що на Вашому континенті розпічнеться нова Ера Плянети — ера Братерства Народів і поява Людини свобідної, спрямованої до казкових можливостей Духа і Розуму.

Я зі своєї сторони вповні посвячую життя здійсненню вищевказаної Альтернативи.

Але якщо на землі не знайдеться реалістично думаючих керівників, — страшні катаклізми неминучі. Свобідні угрупування ентузіястів Вашої країни і Канади (а згодом й інших країн) можуть стати основою Відродження світу.

Я чекаю відповіді, пане Президенте, від Вас і від Американського Народу! Повірте, до Вас простягнута дружня рука і полум'яне серце.

З глибокою пошаною

Олесь Бердник

9 вересня, 1976 року
Україна, Київ — 159
Лихачева 8-б, кв. 16
Бердник Олександер Павлович".

Скрипалі-віртуози Мазуркевичі в Торонті

Дана і Юрій Мазуркевичі відвідали Торонто з концертом увечорі 7-го жовтня ц. р.. Концерт відбувся у Едвард Джансон будинку Музичного Факультету Торонтонського університету. Співвиконавцями був Гю Меклін, органіст. Концерт належав до серії вимінних концертів поміж Торонтонським університетом і Вестерн університетом у Лондоні, Онт.

Дана і Юрій Мазуркевичі це — викладачі гри на скрипці в Лондоні на Музичному Факультеті університету західнього Онтаріо. Гю Меклін є деканом цього ж Музичного Факультету.

Програма була дуже цікава, бо не часто можна чути скрипкові дуети, та ще й в такому доброму виконанні. А в „Тріо" з органом, або в супроводі органу ще рідше. Не диво, що простору концертову залю майже заповнено. Програма почалася Тріо Сонетою у Д-дур оп. 1 ч. 12 Арканґела Кореллі. Ця цікава комбінація інструментів, на жаль, не звучала найкраще тому, що скрипалі стояли на ґалерії, разом з органістом, а не на сцені. Було враження, що звук несеться понад головами слухачів. Хоча ясність фразування і чистота тону були бездоганні, ефект вийшов не ідеальний.

В дуеті скрипок „Ле ґалантері - амюзант" композитора Ніколаса Шедевія звук вже був більш прозорий, хоч і тут не розносився акустично по залі, а йшов до стелі. Щойно в творі Генрі Пурсела „Шакон" в Г-моль співзвучання і рівновага трьох інструментів вийшла вдало, і співучий тон скрипалів полонив слухачів. Гю Меклін в короткім „Скерцо" оп. 2 для органу композитора Моріса Дюрюфле — повнім динамічних і ритмічних контрастів, показав свою легкість і вміння по-мистецьки виконати складний твір.

У другій частині програми Дана і Юрій Мазуркевичі стояли вже на сцені, і звуково ця частина вийшла багато краще. „Сонату" Сергея Прокофьєва в „Ц" для двох скрипок без супроводу виконано майстерно. Темпераментне Аллеґро, сумне та ніжне Коммодо, та енергійне з ліричними моментами Аллеґро кон бріо захопили слухачів та викликали бурі оплесків.

„Прелюдія і Фуґа" Е-моль для органа була повна ритмічного напруження та переконливого фразування. Гю Меклін ще раз підтвердив, що він один з найкращих органістів Канади.

„Сонатіна" для двох скрипок Онеґґера була повна ліризму в другій частині. Тріюмфальне закінчення твору було і тріюмфом Мазуркевичів.

Темпераментна „Наварра" Сарасате, з дискретним акомпаньяментом Гю Мекліна при піяно, захопила слухачів так, що оплескам не було кінця, і Мазуркевичі були змушені заграти ще два наддатки.

Концерт був дуже успішний, того роду виміни поміж університетами є корисні, і перший цього роду концерт буде напевно заохотою до дальших.

Оксана Бриґун-Соколик

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Громадою,
що ранком 15-го листопада 1976 р. упокоїлась в Бозі,
на 85 р. життя

бл. п.

ЮЛІЯ БАРЧИНСЬКА

довголітня членка Союзу Українок Америки

ПАРАСТАС буде відправлений в середу 17-го листопада о год. 7:20 вечором в похоронному заведенні Community Funeral Home, 107 Yonkers Ave, Yonkers N. Y.

ПОХОРОН в четвер 18-го листопада о год. 9-ій рано з того ж заведення до Укр. Кат. Церкви св. Михаїла в Йонкерсі, а опісля на цвинтар Mt Hope у Hastings, N. Y.

ГОРЕМ ПРИБИТА РОДИНА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ

бл. п.

НАДІЇ ОНИШКЕВИЧ

Приятелі і Знайомі
з Павлюс Гук, Джерзі Сіті
складають 112.00 дол. на
Український Червоний Хрест в Мюнхені

У 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Дорогого Мужа і Батька

бл. п.

МИКОЛИ УДИЧА

буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
з
ПАНАХИДОЮ
В ЦЕРКВІ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
97-06 87 St. & 97 Ave. в ОЗОН ПАРКУ
в НЕДІЛЮ 21-го ЛИСТОПАДА 1976 р.
о годині 8:15 ранком

Про молитви за спокій душі Покійного
прохають:
ВІРА — дружина
СВЯТОСЛАВ — син з родиною

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб повідомляє, що тут у приміщенні цього Клюбу в п'ятницю, 19-го листопада ц. р., о год. 7:30 вечора відбудеться Вечір співу і поезії. Участь візьмуть: Зірка Дерлиця — сопрано, Євген Титла — тенор. Андрій Чировський читатиме свої поезії. При фортепіяні — проф. К. Чічка-Андрієнко і Олесь Кузишин.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

ІНЖЕНЕРА
ЕВГЕНА БЕДРІЯ

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
і
ПАНАХИДИ

в ПОНЕДІЛОК 22 ЛИСТОПАДА о год. 8:30 ранком
в церкві СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.
в 7-ій год. ранку, в церкві СВ. АНДРЕЯ
в ЛІТКОМБ, АВСТРАЛІЯ
і в СУБОТУ 20-го ЛИСТОПАДА о год. 9-ій ранку
в КАТЕДРАЛЬНОМУ ХРАМІ СВ. ПОКРОВИ
в МЮНХЕНІ, НІМЕЧЧИНА

Просимо Родину і Знайомих про участь і молитви.

РОДИНА

В ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого Мужа, Татка, Дядя, Брата, Вуйка і Шваґра

бл. п. крилошанина
ЕВГЕНА МАЦЕЛЮХА

поета і письменника
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в НЕДІЛЮ 21-го ЛИСТОПАДА 1976 Р.
в церквах:
в РІВЕРГЕД, Л. Ай. — церква св. І. ХРЕСТИТЕЛЯ
в СТАТЕН АЙЛЕНД — церква ПРЕСВ. ТРОЙЦІ
в НЮ ЙОРКУ — в церкві Св. ЮРА, о год. 12 дня
в ЙОНКЕРСІ і МОНТРЕАЛІ

Родину, всіх бувших Парафіян, Приятелів і Знайомих просять про молитви за спокій душі Покійного о. Евгена.

СОФІЯ — Дружина
Діти і Внуки

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
з глибоким смутком повідомляє
про несподівану смерть 16-го листопада 1976 р.

ПРОФ. ДОКТОРА МЕДИЦИНИ
ВАСИЛЯ ЛЬВОВИЧА ПЛЮЩА

дійсного члена Академії
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині Покійного п. НАДІЇ висловлюємо глибоке співчуття.

ПОХОРОН відбудеться на Українському Православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., про що буде окреме повідомлення.

Анна Чорнодольська співає у Шубертівському Фестивалі

Від 9-го жовтня до 18-го грудня ц. р. у Торонті відбувається Шубертівський фестиваль. Це серія 9-ох концертів з виключно шубертівською програмою. Ініціятором концертів є піяніст Антон Куерті, професор Музичного Факультету Торонтонського університету. Він сам бере участь у всіх концертах як соліст або акомпаньятор і коментатор, запрошуючи до співучасти знаних мистців Канади.

Більшість концертів відбувається в Грейт Голлі, інтимній, настроєвій, старинній залі будинку Ґарт Гавз Торонтонського університету. 16-го жовтня відбувся другий з черги концерт Шубертівського фестивалю, який повторено в неділю, 17-го жовтня. Понад 500 осіб заповнило Грейт Голл, бо програма і виконавці цим разом були дуже цікаві.

На відкриття програми концерту Антон Куерті і скрипаль Гідетаро Сузукі заграли приємну, нескомплікованну сонату для скрипки і піяно в Д-дур, оп. 137, ч. 1.

Головно перша і друга частина були гарно і зіграно виконані, співучий тон Сузукі додав багато чару ліризмові твору.

П'ять пісень — ,,лідер'' співала Анна Чорнодольська з Антоном Куерті при піяно. Виконані були ,,Сулайка'' оп. 14, ,,Сулайка'' оп. 31, ,,Граблід фір ді Муттер'', ,,Зай мір ґеґріст'' оп. 20, та ,,Дер Музензон'' оп. 92. Вдумлива інтерпретація повна тепла і чуття з глибоким розумінням поезії, викликали захоплення у слухачів.

У тріо ,,Ауф дем Штром'' для сопрано, вальдгорна та піяно А. Чорнодольська вийшла ще більш переконливо.

Тріо ,,Дер Гірт ауф дем Фелзен'' для сопрано, клярнета і піяно було тріюмфом вечора. Співзвучання клярнету з голосом було таке неймовірно перфектне, що критик Джан Краґлунд в ,,Ґлоуб енд Мейл'' назвав це виконання ,,музичною сенсацією вечора''. Цікаво, як був твір виконаний в неділю, на повторному концерті. Бо слухачам здавалося, що це було досконало і неповторно. Публіка не могла заспокоїтися, викликам браво! та оплескам не було кінця! На клярнеті грав Джеймс Кемпбел. Після того одногодинний октет в Ф-дур оп. 166 втомив слухачів, тим більше, що міг бути багато краще виконаний.

Недоліком вечора було те, що Куерті задовго пояснював твори, так що програма розтяглася на три години. Більш корисним було б написати на програмі короткий зміст пісень.

Згаданий вже критик Джан Краглунд в критиці назвав Чорнодольську одним з найкращих молодих сопранів Канади.

Книжечка з програмами всіх 9-ох концертів та короткими даними про виконавців згадує Анну Чорнодольську як співачку українського роду. Серія концертів спонзорували ,,Норcстар'', Торонто Воркшап Продакшен'' та ,,Кенедієн Бродкастінг Корпорейшен''.

Оксана Бризгун-Соколик

ЄВТУШЕНКО ПРОПОВІДУЄ..

(Закінчення зі стор. 2-ої)

віша річ. Наша країна потерпіла невимовну трагічну втрату, коли то багато чесних людей вкинули за грати сталінських таборів праці, або попросту вони були розстріляні, бо хтось уважав їх не досить льояльними політично. Але політичний расизм був також замітний у західньому антикомунізмі, коли чотирнадцять великих держав старалися вдушити нашу молоду соціялістичну державу, коли вона була ще в колисці. Великий російський поет Єсенін, який ніколи не був членом большевицької партії, відчув той політичний расизм, як прибув до ЗСА з Ізидорою Данкен у 20-их роках. „Здавалося, що Вашинґтон одержав повідомлення, що ми приїжджаємо, як большевицькі агітатори. Вони не могли лише відіслати нас назад, але могли нас так само замкнути. Взяли підписану заяву від нас, що не будемо співати Інтернаціоналу".

Коли Маяковський, другий славний поет, пред'явив свій червоний паспорт поліційному службовцеві в Европі, службовець держав його в руці, начебто це був їжак, або бритва гостра з обох боків. Багато професійних антикомуністів проливають тепер крокодилові сльози з причини трагедії масових репресій в нашій країні за часів Сталіна. Можна б повірити, що ті симпатики все були й усе ще є найщирішими приятелями нашого народу. Чи не була то рука антикомунізму, яка використала сталінову підозріваючу втачу, й передала йому зфальшований документ про змову, яка, мовляв, заіснувала в командному штабі червоної армії, в наслідок чого, з вибухом війни, ми залишилися без наших найкращих командирів? Чи не було це політичним упередженням, що створення 2-го фронту відкладано раз-у-раз? Подих холодної війни дався відчути теж по другому боці залізної завіси. Калатозов, совєтський директор славного фільму „Летять журавлі", розповів мені дивну історію. Відразу після війни його послали до Голлівуду для студій американської кінематографії. Він зорганізував був концерт, в якому мали брати участь найкращі американські артисти, і той концерт мали передавати до Москви. Якраз, як уже концерт мав задзвеніти в повітрі, службовець совєтської амбасади із зворушенням вручив йому телеграму, в якій було сказано, що трансмісію уневажнено. Один англійський професор розповідав мені, що під час війни він як офіцер був стаціонований в Архангельську, де закохався в російську дівчину. Вони одружилися, але їй не дозволили виїжджати до Англії й навіть арештували її. Холодна війна потоптала найкращі почування людини".

В 1959 році Хрущов сказав в Америці.

Держави не можуть дозволити на те, щоб цей неприродний стан з холодною війною тривав і далі, так само, як вони не можуть дозволити на те, щоб холеру й чуму не спиняти". Це був погляд не тільки однієї людини, це було бажання нашого народу, який втратив 20 мільйонів людей під час останньої війни. Одначе, уламки з залізної заслони залишилися кріпко в очах деяких людей. В 1960 році на фестивалі в Гельсінках я зустрівся віч-на-віч з політичним расизмом, коли то молодий фашист старався знищити совєтський клюб. Пам'ятаю теж, як під час концерту вигукували протикомуністичні гасла й кидали порожніми пляшками на молоду балерину й поранили їй ногу. Її слабкі плечі тремтіли, як вона плакала і збентежена питалася: „завіщо"? Я відчув той політичний расизм, як почав відчитувати „Крадені яблука", ліричну поему в Міннеаполісі. Мене звалили з ніг, стягнули зі сцени й топта. Іншим разом, як мене зод ули в професорську тогу в Квінс Коледжі, крикливі хулігани схопили тогу й подерли її на шматки. Як я приїхав до Гонк Конґу, місцева газета написала, що я прибув з таємною місією для переговорів з тайванськими представниками для встановлення ракетної бази проти Китаю". Далі Євтушенко жаліється, що Захід замало перекладає совєтських письменників і нарахував таких щось із десять. У совєтах перекладають більше західніх письменників. На Алясці Євтушенко зустрів священика Споленті, пароха невеличкої сільської церкви ескімоського селища. Я завжди пов'язував єзуїтів з тайними змовами, перстенями - сиґнетами, наповненими отрутою, кинджалами. Той священик віддав усі свої гроші для сільської бібліотеки, так що ескімоські діти одержать бодай сяку - таку освіту. Він рішуче боровся за права для ескімосів і виступав проти винищування фавни на Алясці. В своїх іґлу ескімоси приймали його, як свого рідного, і звали його „батьком" без найменшого натяку релігійного низькопоклонства. Тоді в мені зродилася думка: „Чи то важливе, як людина себе називає? Можете називати себе християнином, а бути єзуїтським інквізитором, можете звати себе атеїстом, а все таки з вашою сім'єю і друзями бути більшим християнином, ніж лицемір, який гордовито зве себе християнином.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРЕЗИДІЇ УНРАДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

що її вистилізувала і пред'явила до підпису посередницька ОУН(м). Три опозиційні партії відмовилися підписати її, передаючи натомість власну спільну заяву, частиною якої була знову полеміка, з якої виходило б, що в минулому тільки й одиноко завинила УНРада у цілій низці справ, а за тими партіями не було ніякої провини. На нараді 22 травня ц.р. у Ню Йорку вони знову відмовилися підписати „Плятформу консолідації" та наполягали, щоби задовольнитися їхньою заявою. Коли приявні на нараді чільні представники Конференції Академічних і Професійних Товариств заапелювали, щоби піти назустріч опозиційним партіям, бо, мовляв, вони у першій частині своєї заяви погодилися на принципи „Плятформи консолідації", а решта — це полемічна реторика, — більшість приявних представників членських партій УНРади погодилася на Резолюцію, яка прийняла до відома заяву опозиційних партій, як процедуральну частину консолідаційних переговорів.

На тій нараді 22 травня мин. року рішено, що 11 вересня ц.р. буде складена Президія УНРади, у тому переконанні, що до того часу вплинуть до цієї Президії зголошення приступлення, чи пак повороту до УНРади опозиційних партій. Але цього не сталося: до цього часу ні одна з тих партій свого повороту до УНРади не зголосила.

Коли урядуючий голова УНРади дізнався, що Гетьманський табір зацікавлений у консолідаційній акції, він безпосередньо і посередньо передав керівним діячам Гетьманського Руху, що нема ніяких принципових причин, які стояли б на перешкоді їхньому членству в УНРаді. Ніхто з керівних діячів УДЦентру УНР в екзилі ніколи не твердив, що наша політична еміґрація, а не український нарід на рідній землі, рішатиме про устрій у відновленій українській ні від кого незалежній державі. Тому представники Гетьманського Руху, не вирікаючись своїх поглядів і своєї програми, можуть засісти в УНРаді.

Окремі розмови про поворот до УНРади революційної ОУН ведуться у Мюнхені, бо ці розмови розпочалися ще задовго перед розмовами із згаданими вгорі трьома опозиційними партіями. Дві декляративні заяви, що їх підписали президент УНРеспубліки в екзилі Микола Лівицький і лідер Визвольного Фронту Ярослав Стецько, з'ясували, що між табором Державного Центру УНР і революційною ОУН нема засадничих програмових розбіжностей щодо оцінки нинішньої політичної ситуації в Україні і в світі. Коли б ОУН(р) вернулася до УНРади, то вона і цілий Визвольний Фронт дістали б ширшу державницьку базу, як тільки Акт 30 червня 1941 року, і підпільно-революційна боротьба. Приналежність до системи УНРеспубліки, який є символом української державности і символом невгнутости супроти окупанта, дає найкращі можливості дії в користь нашого уярмленого народу. Тому Президія УНРади з прикрістю стверджує факт оприлюднення в „Свободі" з 26 вересня ц.р. статті чільного діяча Визвольного Фронту „За консолідацію — яку?", бо та стаття містить цілу низку цілком необоснованих і образливих тверджень на адресу табору УДЦентру УНРеспубліки і його діячів.

ДЦентр УНРеспубліки і УНРада, як його складова частина, — це власність і цінність всього українського суспільства, розпорошеного у діяспорі. Свідомість потреби збереження українського екзильного уряду, як символу нашої державности і невгнутости супроти московського окупанта, повинна існувати в усіх наших самостійницьких партіях і організаціях, в усьому вільному українському суспільстві. Тому, виявивши максимум доброї волі у заходах, щоб завершити консолідацію всіх самостійницьких політичних сил на базі ДЦентру УНРеспубліки, ми не маємо наміру „благати" когось, щоб він приступив до УНРади. Двері до неї відчинені на поданих вгорі засадах. Звичайно, Консультативна Комісія, створена поміж ВО УНРади і проводом ОУН(р), може існувати далі, а також можуть продовжуватися далі консолідаційні розмови з іншими опозиційними партіями, але в усіх випадках потрібно приспішити переговори аж до осягнення конкретних результатів, бо немає потреби витрачати дорогий час і енерґію на розмови, які не дають реального позитивного висліду.

Вислухавши звіт про діяльність Виконавчого Органу заступника голови ВО ред. В. Біляєва і прийнявши його до відома, Президія з вдоволенням відмічує такі справи: створення Фундації ім. Симона Петлюри на чолі з членом Президії УНРади майором В Росником, що сталося у зв'язку з проголошенням ДЦентром року 1976 Роком Симона Петлюри; покликання до життя Дослідного Центру Української Національної Революції та Державности; купівлю дому для УДЦентру у Філядельфії, до чого найбільше причинився заступник голови ВО УНРади і голова Представництва УДЦентру в ЗСА, ред. Володимир Біляїв; подання меморандуму від ВО УНРади до чужинецьких чинників у ЗСА, що сталося заходами заст. голови ВО УНРади д-ра А. Жуковського; всебічну діяльність і виступи заст. голови ВО УНРади пані д-р Марусі Бек; пожвавлення діяльности Об'єднання Прихильників УНРеспубліки в ЗСА, що ним керує Головна Управа на чолі з інж. Павлом Лимаренком; заплянований з'їзд Товариства Сприяння УНРаді в Канаді на половину листопада ц. р., що відбудеться головно старанням члена ВО і голови Представництва УДЦентру в Канаді, мґра Миколи Липовецького; діяльність апарату ВО у Мюнхені на чолі з д-ром Т. Леонтієм; участь у міжнародних імпрезах та безперебійне видавання офіціозу ДЦентру, місячника „Мета"; активну діяльність і різні виступи президента і віце-президента УНР в екзилі, Миколи Лівицького і Миколи Степаненка, й інші позитивні прояви діяльности органів ДЦентру УНР. Зокрема Президія УНРади вітає перебування на американському континенті від початку жовтня ц. р. президента Миколи Лівицького та його успішну участь у цілому ряді українських імпрез та побачення з чужинецькими діячами.

Президія УНРади висловлюється за переведення черговоі 8-ої Сесії УНРади в законному терміні, але з технічних причин ледве чи вона зможе відбутися перед осінню 1977 року. Для цього Президія УНРади затверджує покликану Виконним Органом Головну Виборчу Комісію на чолі з заступником голови Виконного Органу мґром А. Мельником, яка має перевести вибори до Громадського виборного сектора УНРади і покликує Підготовчу Комісію для скликання 8-ої Сесії УНРади на чолі з заступником голови ВО ред. В. Біляєвим. Очевидно, що до цієї Комісії покищо входять представники тих партій, які належать до УНРади, як теж представники Виборного сектора, бо нема ніяких законних підстав, щоб реалізацією внутрішніх справ займалися представники будь-яких чинників, які знаходяться поза тією установою. Персонально до Підготовчої Комісії можуть належати особи з-поза системи Державного Центру УНР

Президія УНРади, стоячи непохитно на тій позиції, що Державний Центр і екзильний уряд існуватимуть і діятимуть далі, аж поки в Україні не відродиться суверенна українська держава, закликає все українське патріотичне громадянство, розкинене в різних країнах вільного світу, дати активну підтримку для діяльности органів УДЦентру УНР в екзилі..

За Президію УНРади
Іван Кедрин-Рудницький
голова
Юрій Нагорний
секретар

Пам'яті проф. Орелецького...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мовами. Двома наворотами відвідав Америку, щоб познайомитися з життям тутешньої української громади. Цікавився „високою" політикою й одночасно був щирим приятелем молоді. Радів усіми досягненнями української громади й української людини, болів невдачами.

Не довелось йому спочити на рідній українській землі. Похоронили його в Мюнхені, поруч могил багатьох інших визначних українців. Відпровадили його на вічний спочинок усі, хто тільки зміг у той час прибути до Мюнхену, склонивши голову перед людиною великою, а незвичайно скромною, людиною хрустального характеру.

Пам'ять про проф. д-ра Василя Орелецького повинні зберігати зокрема українські студенти, ставлячи його собі за приклад благородної впертости в змаганні до закінчення студій на трьох факультетах — філософії, політичних наук і права, — при одночасній праці для громади, для української справи як довголітній голова ЦБ СУС-у.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

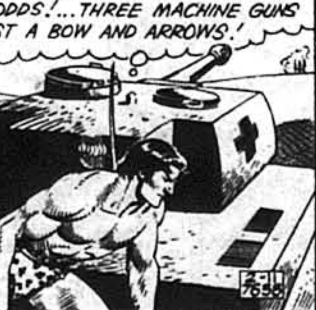
НЕДІЛЯ
21 ЛИСТОПАДА, 1976

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відділу ім. Т. Шевченка відбудуться о годині 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь.

В. Марущак рекор. секр

ТАРЗАН: Ч. 5658 — Ворог наближається

Якщо сховаюся за цим танком, то Абул може пройде мимо і не завважить мене! ...Почуваюся немов струсь, який сховав голову у пісок... Ну, маєш! Вони прямують сюди... Які наші вигляди: ... лук і стріли проти трьох кулеметів!!!